

Nr 222.

Godkänd av första kammaren den 4 maj 1940.

Godkänd av andra kammaren den 4 maj 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens arbetsmarknadskommission m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 135.)

Till Konungen.

I proposition nr 216 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 17 april 1940, föreslagit riksdagen att såsom förslagsanslag anvisa dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 680,000 kronor; dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar för budgetåret 1940/41 2,800,000 kronor; dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader för budgetåret 1940/41 1,350,000 kronor; dels ock till Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen för budgetåret 1940/41 600,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna omläggningen innebär väsentligen, att den centrala ledningen av arbetsförmedlingen och hjälpverksamheten vid arbetslöshet sammanföres i en hand, statens arbetsmarknadskommission. Denna kommission avses jämväl fungera såsom riksarbetsstyrelse enligt lagen om tjänsteplikt och tillsynsmyndighet enligt förordningen om krigsfamiljebidrag. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen utgått från att bestämmelserna i 2 kap. lagen om tjänsteplikt omedelbart skola träda i tillämpning och att på den grund kostnaderna för den offentliga arbetsförmedlingen skola tillsvidare i sin helhet bestridas av statsmedel.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit och förutsatt finner riksdagen välbetänkt. Riksdagen önskar särskilt understryka vikten av att den offentliga arbetsförmedlingen under rådande förhållanden helt omhänderhaves och bekostas av staten. Endast därigenom lära erforderliga förutsättningar kunna skapas för genomförande av en planmässig reglering av tillgänglig

arbetskraft i syfte att trygga för landets försörjning oundgängliga behov. Riksdagen utgår emellertid från att arbetsförmedlingsanstalternas hittillsvarande, mera lokalt betonade förmedlingsverksamhet kommer att upprätthållas. Riksdagen förutsätter även, att riksdagen blir i tillfälle att uttala sin mening, då frågan om en återgång helt eller delvis till nu gällande organisation blir aktuell.

Vad departementschefen anfört rörande handläggningen av ärendena angående uppskov med värnplikstjänstgöring föranleder icke erinran från riksdagens sida.

Beträffande arbetsmarknadscommissionens sammansättning och inre organisation delar riksdagen departementschefens uppfattning, att antalet ledamöter i kommissionen icke bör sättas lägre än sju samt att vid kommissionens sida bör ställas en rådgivande nämnd av sakkunniga fackrepresentanter, ur vilkas krets kommissionen äger utvälja en eller flera för samråd i viss fråga. Jämväl enligt riksdagens uppfattning läser behov av att samtidigt påkalla biträde av rådet i dess helhet endast mera undantagsvis komma att föreligga. Att experter och tjänstemän hos ett krisorgan böra, då så befinnes ändamålsenligt, kunna kallas att delta i handläggning av visst ärende eller viss grupp av ärenden, som tillhöra annat krisorgan, synes riksdagen självfallet.

I fråga om arbetsmarknadscommissionens lokala organ finner riksdagen departementschefens anförande och förhållandena i övrigt klart ådagalägga, att behov föreligger av särskilda, från kristidsstyrelserna fristående länsnämnder. Enär på dessa s. k. länsarbetsnämnder företrädesvis skulle ankomma att besluta om verkställighetsåtgärder, är det givetvis angeläget, att de icke bliva för stora. Ur denna synpunkt anser riksdagen motiverat, att antalet ledamöter i desamma begränsas till tre, ordföranden inberäknad, helst som vid nämndernas sida skulle ställas lokala råd av liknande typ som föreslagits i fråga om den centrala organisationen. Då riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag i denna del, förutsätter riksdagen, att länsarbetsnämnderna anknytas till nuvarande arbetsförmedlingsanstalter samt att dessas föreståndare och personal i möjligaste mån utnyttjas för den nya verksamheten.

De av departementschefen beräknade kostnaderna för arbetsmarknadscommissionen, inberäknat dess länsvis förgrenade verksamhet, äro betydande. Till största delen utgöra de emellertid överflyttning av utgifter från andra statsanslag samt från landsting och primärkommuner på sätt av propositionen närmare framgår. Vid sådant förhållande har riksdagen icke funnit anledning till erinran emot de äskade anslagsbeloppen. Till frågan om nedsättning av socialstyrelsens avlöningsanslag återkommer riksdagen i annat sammanhang.

I likhet med departementschefen finner riksdagen välbetänkt, att den särskilda revision av arbetslöshetscommissionens förvaltning, som alltsedan

1922 utövats genom två av Kungl. Maj:t utsedda överrevisorer, kommer att omfatta arbetsmarknadskommissionens och länsarbetsnämndernas verksamhet i dess helhet, samtidigt som den lokala revisionen av arbetslöshetskommittéernas verksamhet bibehålles. I anslutning härtill vill riksdagen framhålla önskvärdheten av att en liknande lokal revision, som nu tillämpas beträffande sistnämnda kommittéers verksamhet, anordnas jämväl beträffande de under arbetsmarknadskommissionen stående familjebidragsnämndernas verksamhet.

Under återopande av vad riksdagen sålunda anført får riksdagen anmäla, att riksdagen under femte huvudtiteln anvisat *dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 ett förslagsanslag av 680,000 kronor, dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar för budgetåret 1940/41 ett förslagsanslag av 2,800,000 kronor, dels till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader för budgetåret 1940/41 ett förslagsanslag av 1,350,000 kronor, dels ock till Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen för budgetåret 1940/41 ett förslagsanslag av 600,000 kronor.*

Stockholm den 4 maj 1940.

Med undersätlig vördnad.